

Concept Locatieplan Beeldende Kunst Leidschendam-Voorburg

Disnummer: 2008/23673

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Aanleiding	3
Opbouw nota	3
1 Voorstel Adviescommissie Beeldende Kunst	4
1.1 Doelstelling	4
1.2 Aanpak	4
1.3 Percentageregeling	4
1.4 Categorieën	4
1.5 Locatievoorstellen categorie A: monumentale kunst	4
1.6 Locatievoorstellen categorie B: beeldende kunst op wijkniveau	5
2 Haalbaarheid voorstellen ABK	6
2.1 Visie	6
2.1.1 Gemeenschapskunst	6
2.2 Integraliteit	6
2.3 BeheerKwaliteitsPlan	6
2.4 Toetsing locatievoorstellen A	7
2.5 Toetsing locatievoorstellen B	8
2.5.1 Park Sonneburgh	8
2.5.2 Beeldenpark Sijtwende	8
2.5.3 Damcentrum en Herenstraat	8
2.5.4 Park Prinsenhof	8
2.6 Toetsing voorstel C	9
2.7 Overige voorstellen (niet in plan ABK)	9
2.7.1 Kruising Potgieterlaan	9
2.7.2 Kulturhus Stompwijk	9
2.7.3 Fluitpolderplein	9
2.7.4 Stationsplein Voorburg	9
3 Prioriteiten	11
4 Evaluatie Percentageregeling Beeldende Kunst	12
4.1 Proef	12
4.2 Betekenis regeling	12
4.3 Bestemming	12
4.4 Toepasbaarheid	12
4.5 Voorstel	12
4.6 Audit	13

5 Financiën	14
5.1 Financiële gevolgen	14
5.1 Financiering onderhoud buitenkunst	14
Samenvatting	15

INLEIDING

In het cultuurbeleid van de Gemeente Leidschendam-Voorburg speelt beeldende kunst in de openbare ruimte traditiegetrouw een belangrijke rol. Sinds de buitententoonstellingen die rond Huygensmuseum Hofwijck en Park Sonnenburgh werden georganiseerd (vanaf 1949) ontwikkelde de voormalige gemeente Voorburg een traditie op het gebied van beeldende kunst. Ook de voormalige gemeente Leidschendam kende een stevig structureel aankoopbeleid. De gemeente is in het bezit van een interessante beeldencollectie, met als hoogtepunt beeldenpark Sijtwende.

Aanleiding

Sinds de fusie wordt bij gelegenheid opdracht gegeven voor kunst in de openbare ruimte. Een meerjarenplan, zoals in het verleden gebruikelijk, ontbreekt. In het collegeprogramma en middels de termijncalender 2008 is daarom afgesproken om een meerjarenplan te maken voor de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte (kortweg beeldenplan). De evaluatie van de Percentageregeling Beeldende Kunst vormt onderdeel van het beeldenplan.

Opbouw nota

De Adviescommissie Beeldende Kunst (ABK) heeft ten behoeve van het beeldenplan een advies opgesteld, dat leidraad is voor deze nota. De opbouw is als volgt: eerst een korte uitleg van het plan van de ABK, ten tweede toetsing van de plannen van de ABK op haalbaarheid en vervolgens een prioriteitenstelling. Daarna de evaluatie van de Percentageregeling Beeldende Kunst en een hoofdstuk over de financiële gevolgen. Tot slot een samenvatting.

1 VOORSTEL ADVIESCOMMISSIE BEELDENE KUNST

1.1 Doelstelling

De Adviescommissie Beeldende Kunst (ABK) heeft een voorstel gedaan omtrent de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte (zie bijlage). Uit het voorstel blijkt dat de ABK kunst in de openbare ruimte met name belangrijk vindt voor de bevordering van de stedelijke of landschappelijke kwaliteit. Volgens de ABK moet kunst enerzijds goed over de verschillende wijken worden verspreid, anderzijds is op bepaalde plekken concentratie van kunst aan te bevelen.

1.2 Aanpak

De ABK geeft als belangrijk advies mee dat kunst zo vroeg mogelijk bij stedelijke ontwikkeling betrokken moet worden, in plaats van achteraf kunstwerken toe te voegen. Per kunstproject moet volgens de ABK bekeken worden in hoeverre wijkbewoners betrokken moeten worden.

1.3 Percentageregeling

De ABK concludeert dat de Percentageregeling Beeldende Kunst tot nog toe in de praktijk nog nauwelijks werkt. Het advies is om de regeling te vereenvoudigen of te vervangen.

1.4 Categorieën

De ABK onderscheidt drie categorieën beeldende kunst:

- A. Monumentale kunst voor de grotere schaal van ruimte en tijd. Met name markante beelden bij de diverse 'entrees' van de gemeente.
- B. Beeldende kunst voor de kleinere schaal op wijkniveau ('voor parken, lanen, straten en pleinen'). Bijvoorbeeld de sokkelbeelden zoals in de Herenstraat.
- C. Beeldende kunst in een tijdelijke opstelling of als tijdelijke manifestatie, bijvoorbeeld in verband met een thema(jaar), een bijzondere gebeurtenis of stedelijke ontwikkelingen.

1.5 Locatievoorstellen categorie A: monumentale kunst

De ABK doet in haar plan de volgende locatievoorstellen:

1. De beide kruisingen op maaiveldniveau van de Sijtwendetunnel (bij Temeculaplein en Hraniceplein).
2. De Sijtwenderotonde (kruising Oosteinde / Laan van Dobbe tot Zegge).
3. De heuvel bij de Sijtwendetunnel vanaf de A4 (eigendom Rijkswaterstaat).
4. Aan de noordzijde bij de te realiseren rotonde ter hoogte van de Robert Fleury stichting. (N.B. Inmiddels is het niet waarschijnlijk meer dat hier een rotonde wordt aangelegd.)
5. Binckhorstlaan (middenberm) bij Trekvliettracee.
6. De Vlietbrug aan het einde van de Hoekweg.
7. Noordzijde Hofzichtlaan.
8. Kruising laan van Nieuw Oost Einde-Koningin Julianalaan.
9. De groenstrook langs het spoor ter hoogte van Leidschendam-Duivenvoorde.
10. De groenstrook bij het pad naar de Appelgaarde.
11. De kruising laan van Nieuw Oosteinde-Prins Bernardlaan.
12. De groenstrook (heuvel) bij de nieuwe fietstunnel in park 't Loo.

1.6 Locatievoorstellen categorie B: beeldende kunst op wijkniveau

De ABK doet aanbevelingen omtrent park Sonnenburgh als permanente buitenexpositieruimte voor 'De nieuwe Ploeg', over de ontwikkeling van beeldenpark Sijtwende, de afronding van de beeldenroute in de Herenstraat en het Damcentrum.

Concreet zijn de voorstellen:

1. Aankoop van een kunstobject van Tajiri of een tijdgenoot voor park Sonneburgh.
2. Herplaatsing van het beeld 'De Zonneruiter' van Aart van den IJssel naar zijn oorspronkelijke plek in park Sonneburgh.
3. Aankoop beeld Gjalt Blaauw voor beeldenpark Sijtwende.
4. Integratie beeldende kunst in het Damcentrum.
5. Ter afronding van de beeldenroute Herenstraat een kunstwerk op het pleintje voor Herenstraat 1 en ter hoogte van Herenstraat 55 (bij voorkeur hier twee objecten).
6. Realisatie van een kunstwerk in Park Prinsenhof.

2 HAALBAARHEID VOORSTELLEN ABK

2.1 Visie

De indeling van de ABK in de categorieën A, B en C is bruikbaar, met name het idee om monumentale kunst bij de diverse belangrijke toegangswegen naar de gemeente te plaatsen. Kunst kan de identiteit of herkenbaarheid van de gemeente veranderen en/of vergroten en bijdragen aan de beleving van de publieke ruimte. Ook het idee om tijdelijke kunstmanifestaties te organiseren is gezien het verleden begrijpelijk. In het advies van de ABK wordt kort de rol van wijkbewoners aangestipt. Per kunstproject zou volgens de ABK bezien moeten worden of wijkbewoners betrokken kunnen worden. Kunst die tot stand komt in samenwerking met bewoners wordt ook wel gemeenschapskunst genoemd. Hieraan zou wat meer aandacht besteed kunnen worden dan de ABK aanbeveelt.

2.1.1 Gemeenschapskunst

'Community Art', of gemeenschapskunst is sociaal georiënteerde en geëngageerde kunst, die tot stand komt in nauwe samenwerking met bewoners, jongeren of andere doelgroepen. Bij kunstprojecten in woonwijken, of in wijken waar bovengemiddeld veel problemen zijn, zou er prioriteit gegeven moeten worden aan gemeenschapskunst. In het gemeentelijk beleid zijn wijkgericht werken en sociale cohesie speerpunten. Op het gebied van kunst in de openbare ruimte kan hierbij aangesloten worden. Bij herstructureringsplannen en stadsvernieuwing in probleemwijken zou kunst geïntegreerd moeten worden. De uitdaging is projecten te realiseren in samenwerking met bewoners, die ook artistieke waarde waarborgen. Voorbeelden van gemeenschapskunst zijn in de gemeente te vinden in de entreehallen in de flats in de Prinsenhof. Het park in de Prinsenhof of Voorburg Noord kunnen interessante buurten zijn voor gemeenschapskunstprojecten.

2.2 Integraliteit

De ABK heeft aangegeven dat de voorgestelde locaties vanuit kunstzinnig oogpunt zijn aangewezen en dat haalbaarheid nader onderzoek vergt. De locaties zijn daarom voorgelegd aan de afdeling Realisatie en Beheer (R & B) en getoetst aan het BeheerKwaliteitsPlan. Daarnaast zijn de wijkmanagers betrokken. De locaties nog zijn niet op bestemmingsplannen getoetst, omdat afdeling DVB heeft aangegeven dat kunstwerken tot drie meter hoog vergunningvrij mogen worden neergezet (in het kader van Andere Wijze van Werken). Als een ontwerp voor een kunstwerk de drie meter hoogtegrens passeert, moet dit traject afzonderlijk worden ingezet.

2.3 BeheerKwaliteitsPlan

In 2004 is het BeheerKwaliteitsPlan (BKP) vastgesteld, met daarin een functionele indeling van gebieden in de gemeente. In het BeheerKwaliteitsPlan worden door afdeling R & B gebieden onderscheiden aan de hand van hun stedenbouwkundige functie, zoals centrumgebieden, belangrijke entrees en kruispunten in hoofdinfrastructuren, parken en kleinere buurtcentra. Aan deze functionele zones is een bepaald inrichtingsniveau gekoppeld. De locatievoorstellen beeldende kunst kunnen mede beoordeeld worden aan de hand van de functionele indeling in het BKP. De vraag is dan of de functionele indeling aanleiding geeft tot het plaatsen van een kunstwerk. Het idee om monumentale kunstwerken bij belangrijke entrees te plaatsen, wordt door de afdeling R & B als positief beoordeeld.

2.4 Toetsing locatievoorstellen A (zie foto's in bijlage)

1. De beide kruisingen op maaiveldniveau van de Sijtwendetunnel (bij Temeculaplein – 1a en Hraniceplein – 1b). Deze locaties lijken haalbaar. Volgens het BKP zijn dit locaties met een bijzondere publieke functie.
2. De Sijtwenderotonde (kruising Oosteinde / Laan van Dobbe tot Zegge). Het beeldje dat op deze rotonde staat is voor deze markante positie te bescheiden. Het voorstel is het beeldje te verplaatsen naar een locatie in het groen rond de Cornelis Voorhoevelaan/Vliet. Bij een nieuw kunstwerk moet rekening gehouden worden met de draagkracht van het tunneldak. Volgens het BKP een logische locatie die gelegen is langs de hoofdinfrastructuur van de gemeente.
3. De heuvel bij de Sijtwendetunnel vanaf de A4. De heuvel bij de Sijtwendetunnel vanaf de A4 is geen eigendom van de gemeente, waardoor realisatie lastig is. Dit gebied is ook al helemaal ingericht en voorzien van twee evenwijdige rijen lantaarnpalen die de loop van de Corbulogracht aan zouden moeten geven. Het voorstel is daarom om niet met deze locatie akkoord te gaan. Vanuit het BKP gezien overigens wel een logische locatie (entree).
4. Aan de noordzijde bij de te realiseren rotonde ter hoogte van de Robert Fleury stichting. Inmiddels is het niet waarschijnlijk meer dat hier een rotonde wordt aangelegd. Wel zijn er bij de aansluiting Veursestraatweg/Schakenbosch ruimtelijke ontwikkelingen te verwachten. Dit lijkt voor de toekomst een geschikte en haalbare locatie (entree).
5. Binckhorstlaan (middenberm) bij Trekvliettracee. Dit gebied is in het BKP vooralsnog aangegeven als standaard gebied. Het huidige inrichtings- en onderhoudsniveau geven weinig aanleiding tot het plaatsen van een kunstwerk. Herziening van het BKP (misschien in 2010) of de planvorming rond het Trekvliettracé kunnen aanleiding geven.
6. De Vlietbrug aan het einde van de Hoekweg. Dit is een haalbare locatie, maar in het BKP niet aangemerkt als belangrijke entree. Dit is wel de plek waarop boten vanaf Rijswijk via de Vliet voor het eerst de gemeente binnenkomen. Het kan een mooie locatie zijn voor een kunsttoepassing.
7. Noordzijde Hofzichtlaan. Deze plek vormt een belangrijk entree volgens het BKP en wat dat betreft een logische locatie. Het is voor de inpassing van een kunsttoepassing wel een moeilijke locatie gezien de ruimtelijke inrichting en de aanwezige trambaan.
8. Kruising laan van Nieuw Oost Einde-Koningin Julianalaan. Deze locatie is vanuit het BKP gezien logisch (belangrijke entree), maar ook lastig. Het biedt naast weinig ruimte niet echt een logische, centrale plek voor een kunstwerk, met uitzondering van de 'taartpunt', maar dan heeft dat hele oppervlak een opknopbeurt nodig. Bij een eventuele toekomstige opknopbeurt van het oppervlak kunsttoepassing integreren.
9. De groenstrook langs het NS spoor ter hoogte van Leidschendam-Duivenvoorde. Deze locatie ligt enigszins achteraf en is ook geen prominente entree van de gemeente. Toch is het een mooie parkachtige omgeving die zich leent voor een kunsttoepassing. De groenstrook trekt veel wandelaars en hondenuitlaters. Er zijn plannen om de zone opnieuw in te richten tot een zogenaamd waterspoorpark,

inclusief doorgaande wandel- en fietsroute. Uitvoering van het waterspoorpark kan nog meer aanleiding geven voor een kunsttoepassing.

10. De groenstrook bij het pad naar de Appelgaarde. Deze locatie volgt als het ware op locatie 9. Ook deze locatie ligt enigszins achteraf en is geen prominente entree van de gemeente. Toch trekt ook deze groene passage veel wandelaars uit de dichtbevolkte nabije woonwijken. Een kunstwerk zou hier goed tot zijn recht kunnen komen en door veel mensen kunnen worden gezien.
11. De kruising laan van Nieuw Oosteinde-Prins Bernardlaan. Deze locatie is logisch vanuit het BKP, omdat het een entree is. De locatie is in praktische zin echter lastig voor een kunsttoepassing. Eventuele ontwikkelingen bij de kerk op laan van Nieuw Oosteinde 1 zouden een reden kunnen zijn deze locatie prioriteit te geven.
12. De groenstrook (heuvel) bij de nieuwe fietstunnel in park 't Loo. Weinig prominente locatie, mogelijk lastig i.v.m. eigendomsgrenzen.

Positief advies: 1a en 1b, 2, 6, 7

Positief, maar afhankelijk van ontwikkelingen: 4, 5, 8, 9, 10, 11,

Afwijzen: 3, 12

2.5 Toetsing locatievoorstellen B

2.5.1 Park Sonneburgh

Het voorstel is om het beeld 'De Zonneruiter' van Aart van den IJssel naar zijn oorspronkelijke plek in park Sonneburgh terug te plaatsen. Met de aanvulling van de Zonneruiter kan park Sonneburgh gepromoot worden als beeldenpark van De Nieuwe Ploeg. De voorgestelde aankoop van een kunstobject van Tajiri of een tijdgenoot voor park Sonneburgh past hier ook goed bij.

2.5.2 Beeldenpark Sijtwende

Voorgesteld is om het beeld van Gjalb Blauw voor beeldenpark Sijtwende alsnog aan te kopen. Het ontwerp is in de besluitvorming rond beeldenpark Sijtwende positief beoordeeld, maar wegens andere prioriteiten nog niet uitgevoerd. Het voorstel is alsnog de opdracht hiervoor te geven.

2.5.3 Damcentrum en Herenstraat

Integratie beeldende kunst in het Damcentrum. Het Damcentrum is een logische locatie voor een kunsttoepassing. Ter afronding van de beeldenroute Herenstraat een kunstwerk op het pleintje voor Herenstraat 1 en ter hoogte van Herenstraat 55 (bij voorkeur hier twee objecten). Dit lijken logische locaties.

2.5.4 Park Prinsenhof

Park Prinsenhof is recentelijk helemaal opnieuw ingericht. Ook het straatmeubilair en de speeltoestellen zijn vernieuwd en aangevuld. Het bestaande kunstwerk 'De Kroon' heeft een mooie nieuwe plek gekregen op een eiland in het water. De verouderde woningen in de Prinsenhof zijn grondig gerenoveerd. De woningcorporaties hebben in alle entreehallen van de flats kunst laten plaatsen, die samen met de bewoners is ontworpen en uitgevoerd. Nog een gemeenschapskunstwerk in Park Prinsenhof zou een goede aanvulling kunnen zijn, maar

gezien alle recente vernieuwingen is het voorstel hier vooralsnog geen prioriteit aan te geven. Het winkelcentrum in de Prinsenhof gaat echter worden gerenoveerd. De verwachting is dat de renovatie eind 2010 wordt afgerond. Een (gemeenschaps)kunsttoepassing op deze plek verdient de aanbeveling.

2.6 Toetsing voorstel C

De ABK stelt voor jaarlijks een bedrag van € 10.000,00 te bestemmen voor de organisatie van tijdelijke buitentoonstellingen. Voor dit bedrag is de organisatie hiervan niet uit te besteden en ambtelijk is hiervoor geen capaciteit. De gemeente is in principe ook geen organiserende partij. Het voorstel is daarom om hiermee niet akkoord te gaan. Per initiatief kan bekeken worden of er middelen worden aangevraagd.

2.7 Overige voorstellen (niet in plan ABK)

2.7.1 Kruising Potgieterlaan

Bij de kruising Potgieterlaan, Van Arenberghlaan, Laan van NOI gaat een rotonde worden aangelegd. Vanaf Den Haag kom je hier de gemeente in. In dat opzicht past deze locatie ook goed in de visie om monumentale kunstwerken bij de diverse entrees van de gemeente te plaatsen. Een logische en haalbare locatie voor een kunsttoepassing, langs de hoofdinfrastructuur van de gemeente.

2.7.2 Kulturhus Stompwijk

In Stompwijk zijn ontwikkelingen gaande om te komen tot een zogenaamd 'Kulturhus', met daarin de basisschool, de bibliotheek en andere voorzieningen. De nieuwbouw geeft een goede aanleiding voor de integratie van een kunsttoepassing.

2.7.3 Fluitpolderplein

Het Fluitpolderplein wordt herontwikkeld met een gecombineerd school- en bibliotheekgebouw. Het bestaande kunstwerk, de 'rondlopende band met zuilen en tegels' van Ossip Snoeck moet hiervoor worden verwijderd. Het is echter mogelijk om de gekleurde tegels opnieuw te gebruiken in het stratenpatroon en dit is ook de wens van de kunstenaar. Voor een geheel nieuwe kunsttoepassing hoeven dan ook geen middelen te worden vrijgemaakt.

2.7.4 Stationsplein Voorburg

Op het stationsplein in Voorburg zijn ontwikkelingen om de parkeerplaats aan te passen tot een zogenaamd P+R (Park & Ride) terrein. Op de beoogde locatie bevindt zich een kunstwerk van Peter Struycken, dat bestaat uit een twintigtal gekleurde panelen met lichtpunt. Het kunstwerk geeft de oorspronkelijke zichttas weer van Hofwijck en is in die zin stedenbouwkundig van belang. Peter Struycken is een kunstenaar van grote internationale faam. Het kunstwerk is echter in zeer slechte staat en voor de P+R zouden verschillende panelen moeten wijken. Struycken heeft de voorkeur uitgesproken om het kunstwerk helemaal af te laten breken als er nog meer panelen zouden moeten verdwijnen (in het verleden zijn er al panelen weggehaald ten behoeve van het complex The Village). De ABK is van mening dat het kunstwerk van belang is in het gebied onder de Utrechtse Baan. Het verlies van een klein aantal elementen is jammer, maar de ABK is van mening dat

dit het karakter van het kunstwerk niet substantieel aantast. De ABK adviseert daarom om het kunstwerk te handhaven, ook in geval van verlies van een klein aantal elementen. Dit advies is niet overeenkomstig de mening van de kunstenaar zelf. Het voorstel is het kunstwerk -als er daadwerkelijke panelen moeten verdwijnen- overeenkomstig de wens van de kunstenaar te verwijderen (dit kan op kosten van de NS) en middelen vrij te maken voor een nieuwe kunsttoepassing, dat geïnspireerd moet zijn op de zichtas van Hofwijck.

3 PRIORITEITEN

Gezien de prioriteitenstelling van de ABK en bovenstaand advies is het voorstel prioriteit te geven aan onderstaande locaties. Als bepaalde ontwikkelingen of veranderingen hiertoe aanleiding geven, dan moet het mogelijk zijn van de prioriteitenlijst af te wijken.

2009

- Uitbreiden van het park Sijtwende met het ontwerp van Gjalt Blaauw. Dit beeld is destijds speciaal voor het park ontworpen en zou er goed passen. Benodigd budget inclusief plaatsing € 30.000,00.
- De realisatie van een kunstwerk bij de Sijtwenderotonde (locatie 2), rekening houdend met het draagvermogen van het tunneldak. Het huidige bronzen beeld zou dan herplaatst moeten worden. Benodigd budget inclusief plaatsing € 30.000,00.
- Het realiseren van een kunsttoepassing op de rotonde die aangelegd gaat worden bij de kruising Potgieterlaan, Van Arenberghlaan, Laan van NOI. Benodigd budget inclusief plaatsing € 30.000,00.
- De realisatie van een nieuwe kunsttoepassing bij het stationsgebied in Voorburg, geïnspireerd op de zichtas van Hofwijck. Benodigd budget naar inschatting inclusief plaatsing € 30.000,00.
- Het verplaatsen van het beeld 'De Zonneruiter' van Aart van den IJssel naar zijn oorspronkelijke plek in park Sonneburgh. Benodigd budget inclusief plaatsing € 5.000,00.
- De aankoop van een kunstobject van Tajiri of een tijdgenoot voor park Sonneburgh. Benodigd budget inclusief plaatsing € 30.000,00.

Totaal: € 155.000,00

2010

- De realisatie van een aantal kunstobjecten in het Damcentrum. Hiervoor is in de bestemmingsreserve beeldende kunst een bedrag van € 180.000,00 geormerkt.
- De realisatie van een kunsttoepassing in Stompwijk bij het Kulturhus. Benodigd budget naar inschatting inclusief plaatsing € 65.000,00.
- De realisatie van een kunsttoepassing in de Prinsenhof, ter gelegenheid van de renovatie van het winkelcentrum. Benodigd budget naar inschatting inclusief plaatsing € 35.000,00.

Totaal € 100.000,00, met uitzondering van de kunsttoepassing Damcentrum.

2011

- De realisatie van een monumentaal kunstwerk, kruising Hraniceplein (locatie 1b). Benodigd budget naar inschatting inclusief plaatsing € 65.000,00.
- De realisatie van een kunstwerk bij de aansluiting Veursestraatweg/Schakenbosch, in samenhang met de ontwikkelingen Schakenbosch (locatie 4), afhankelijk van de voortgang van dit project. Benodigd budget inclusief plaatsing € 35.000,00.

2012 en verder

- De realisatie van een monumentaal kunstwerk bij de Sijtwende kruising aan het Temeculaplein (locatie 1a). Overige keuzes nog te bepalen, mede op basis van de toetsing in hoofdstuk 2 en relevante stedelijke ontwikkelingen.

4 EVALUATIE PERCENTAGEREGELING BEELDENE KUNST

4.1 Proef

Vanaf 1 oktober 2006 is de Percentageregeling Beeldende Kunst bij wijze van proef van toepassing (2006/15485). Bij de invoering van de regeling is afgesproken dat de regeling na twee jaar zou worden geëvalueerd.

4.2 Betekenis regeling

Volgens het oorspronkelijke voorstel moet bij bouw en verbouw van gemeentelijke gebouwen, openbare scholen, de (her)inrichting van de openbare ruimte en infrastructurele voorzieningen en overige publieke werken een percentage van de bouwsom worden besteed aan de toepassing van beeldende kunst. College en raad zijn akkoord gegaan met de regeling, maar de regeling is beperkt tot de bouwsom van gemeentelijke gebouwen, met een maximum van € 100.000,00 per jaar. De huidige trend is dat gemeentelijke gebouwen eerder worden afgestoten dan aangekocht, waardoor de reikwijdte van de regeling gering is.

4.3 Bestemming

Volgens de Percentageregeling moeten de -op grond van de regeling vrijgemaakte- geldmiddelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve beeldende kunst, in afwachting van de bestemming. Het is dus niet verplicht beschikbare gestelde middelen te gebruiken bij het bouwplan waaraan de middelen onttrokken worden.

4.4 Toepasbaarheid

Om de regeling praktisch toe te kunnen passen is met de directiecontroller afgesproken dat control bijhoudt op welke budgetten de regeling van toepassing is. In het kader van de voorjaarsnota 2008 is in eerste instantie voorgesteld een budget van € 30.035,00 voor het jaar 2008 toe te voegen aan de bestemmingsreserve beeldende kunst. Volgens control is dit bedrag gebaseerd op investeringen die vermoedelijk in 2008 zouden worden afgerond. Uiteindelijk is dit voorstel in zijn geheel uit de voorjaarsnota geschrapt, met het argument dat het bedrag pas achteraf kan worden vastgesteld, omdat bij de financiële raming van een bouwplan niet met zekerheid te zeggen is hoe hoog de investeringen daadwerkelijk zullen worden en welk jaar de middelen zullen worden uitgegeven.

Bij de jaarrekening 2007 is wel een bedrag van € 10.185,00 gestort in een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'percentage aankoop beeldende kunst'. Deze nieuwe reserve in tegenspraak met het collegebesluit over de Percentageregeling, waarin was besloten dat de vrijgemaakte middelen in de al bestaande bestemmingsreserve gestort zouden moeten worden. Bovenstaande betekent dat na twee jaar het totaalbudget dat is verkregen via de Percentageregeling slecht € 10.185,00 bedraagt. Dit lijkt ondanks de beperking van de regeling niet in verhouding te staan tot de relevante investeringen die zijn gedaan.

4.5 Voorstel

De regeling werkt enerzijds niet door de ingestelde beperking en anderzijds niet door de ondoorzichtige manier waarop deze in de praktijk wordt toegepast. Een andere manier van toepassen lijkt niet realiseerbaar en bovendien is de regeling niet efficiënt. Het voorstel is daarom de regeling in zijn geheel te laten vervallen en jaarlijks een vastgesteld budget

beschikbaar te stellen ten behoeve van de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte.

4.6 Audit

Afdeling Strategie en Beleid (S &B) bereidt in samenwerking met afdeling Control een audit voor met betrekking tot de Percentageregeling Beeldende Kunst. Jaarlijks worden bij verordening (213a: verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente L-V 2003) minimaal drie (delen van) gemeentelijke programma's en paragrafen getoetst. Tijdens de audit wordt onderzocht of de regeling en de werkwijze van de Percentageregeling zo zijn ingericht dat hiermee het gestelde doel wordt bereikt. De audit resulteert in een eindrapportage met bevindingen en aanbevelingen, die in december wordt verwacht. De bevindingen en aanbevelingen in de concept eindrapportage sluiten naadloos aan bij bovenstaande evaluatie. In overleg met afdeling S & B is het voorstel niet op de officiële audit van de Percentageregeling te wachten, omdat met deze vertraging de planning voor komende jaren niet meer gehaald kan worden.

5. FINANCIËN

5.1 Financiële gevolgen

Er is een bestemmingsreserve beeldende kunst (reserve aankoop kunstwerken) beschikbaar van € 308.200,07. Van dit bedrag is € 180.000,00 geormerkt voor de integratie van kunst in het Damcentrum. In 2008 is besloten om € 16.200,00 voor een kunstwerk op de Oosterbegraafplaats beschikbaar te stellen ten laste van deze bestemmingsreserve.

In het vorige hoofdstuk is bepleit om de percentageregeling op te heffen. Het voorstel is het saldo van de percentageregeling toe te voegen aan de reserve aankoop kunstwerken. Na toevoeging van het saldo in 2008 van de percentageregeling ad € 10.185,00 bedraagt het saldo van de reserve aankoop kunstwerken € 122.185,00.

In 2009 is een bedrag nodig van € 155.000,00. Het voorstel is de benodigde € 30.000,00 voor het werk van Gjalt Blaauw in park Sijtwende te bekostigen uit de grondexploitatie Sijtwende en de resterende benodigde € 125.000,00 te onttrekken uit de bestemmingsreserve beeldende kunst. Het verschil, voorlopig geraamd op € 2.815,00 in 2009, kan ten laste worden gebracht van de exploitatie.

Op basis van de prioriteitenlijst en de overige locatievoorstellen is vanaf 2010 jaarlijks een bedrag nodig van € 100.000,00 ten behoeve van de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte. Voorgesteld wordt om dit bedrag mee te nemen bij de integrale afweging van nieuw beleid bij de voorjaarsnota 2009.

5.1 Financiële gevolgen onderhoud buitenkunst

Het onderhoudsplan buitenkunst (2005/5612) wordt in 2009 geëvalueerd. Bij deze evaluatie zal bekeken worden of het onderhoudsbudget buitenkunst in verband met de aankoop van nieuwe kunstwerken moet worden aangepast.

SAMENVATTING

Momenteel wordt alleen bij gelegenheid opdracht gegeven voor de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte. In het collegeprogramma is daarom afgesproken om hiervoor een gestructureerd meerjarenplan te maken. De Adviescommissie Beeldende Kunst (ABK) heeft een voorstel gemaakt met betrekking tot dit onderwerp. De ABK beargumenteert dat het belangrijk is om op tijd te gaan nadenken over kunsttoepassingen, zodat in een vroegtijdig stadium besloten kan worden of kunst gewenst is, wat voor soort kunst gewenst is en of kunst integraal meegenomen moet worden bij een project. De ABK onderscheidt drie categorieën beeldende kunst: monumentale kunst voor de diverse entrees van de gemeente, beeldende kunst op kleinere schaal voor het wijkniveau en beeldende kunst op kleine schaal voor tijdelijke kunstmanifestaties. De ABK heeft locatievoorstellen gedaan, die ambtelijk zijn getoetst aan het BeheerKwaliteitPlan (BKP) en zijn overlegd met de afdeling R & B en de wijkmanagers. Hieruit is een prioriteitenlijst ontstaan voor de komende drie jaar (2009-2011).

De Percentageregeling Beeldende Kunst is sinds 2006 in werking. In de praktijk is de regeling moeilijk toepasbaar. Het voorstel is daarom de regeling af te schaffen en jaarlijks een bedrag ter beschikking te stellen voor de integratie van beeldende kunst in de openbare ruimte. De plannen voor 2009 kunnen grotendeels bekostigd worden uit de bestemmingsreserve beeldende kunst.